

DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI INTEGRAL, DE LA GENERALITAT, CONTRA LA VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/1993, de 7 de juliol, i amb la tramitació prèvia corresponent, el Ple del Comité, en la sessió ordinària celebrada el dia 9 de gener de 2012, emet el dictamen segent.

I.- ANTECEDENTS

El dia 9 de desembre de 2011 va tenir entrada en la seu del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana, escrit de l'Honorable Conseller de Justícia i Benestar Social, pel qual se sol·licitava l'emissió del corresponent dictamen preceptiu a l'Avantprojecte de Llei Integral, de la Generalitat, contra la Violència sobre la Dona de la Comunitat Valenciana, segons el que disposa l'article 3.1. a) en relació amb l'article 24 de la Llei 1/1993, de 7 de juliol, de creació del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

L'Avantprojecte de Llei anava acompanyat de la documentació que a continuació es relaciona:

- Acord adoptat pel Consell, pel qual es dona conformitat a l'Avantprojecte de Llei.
- Informe sobre la necessitat i oportunitat de l'Avantprojecte de Llei.
- Memòria econòmica de la direcció general de Família i Dona sobre l'estimació del cost previst.
- Documentació relativa al tràmit d'audiència.
- Informe de la direcció general de Pressupostos i Despeses.
- Informe de la Intervenció General, de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública.
- Informe de la sotssecretaria de la Conselleria de Justícia i Benestar Social.

El dia 20 de desembre de 2011 es va reunir en sessió de treball la Comissió de Polítiques de Protecció Social del CES-CV, per a elaborar l'esborrany de Projecte de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei Integral, de la Generalitat, contra la Violència sobre la Dona de la Comunitat Valenciana. A la mateixa va assistir la Sra. Celia Ortega Ruiz, directora general de Família i Dona, de la Conselleria de Justícia i Benestar Social, explicant el contingut del citat Avantprojecte als membres de la Comissió i responent a les qüestions que li van ser plantejades.

Novament, en data 27 de desembre de 2011, es va reunir la Comissió de Polítiques de Protecció Social per a concloure l'elaboració del Projecte de Dictamen, que va ser elevat al Ple del dia 9 de gener de 2012, i aprovat, segons el que preceptua l'article 14.5 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV, per unanimitat.

II.- CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei que es dictamina consta d'una exposició de motius i setanta-sis articles, dividits en un títol preliminar i quatre títols, amb els seus corresponents capítols, dues disposicions addicionals, disposició derogatòria única i tres disposicions finals.

L'**exposició de motius**, al mateix temps que reconeix els principis normatius d'igualtat i no discriminació, contemplats tant en la Constitució Espanyola com en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, arreplega la necessitat per part dels poders públics d'adoptar polítiques actives que recolzen, incentiven, promocionen i emparen una efectiva igualtat entre dones i homes en la societat. S'estableix com a objectiu últim de la Llei aconseguir l'eradicació de qualsevol tipus de violència, en la seua expressió més àmplia i en qualsevol àmbit social, que tinga el seu fonament últim en la condició de dona, encara que externament pugua venir disfressada de qualsevol altre fonament o connotació cultural, religiosa, tradicional o de qualsevol altre tipus.

El **títol preliminar**, articles 1 a 7, regula els aspectes generals de la Llei, tals com el seu objecte, concepte de violència sobre la dona, manifestacions de violència sobre la dona, àmbit d'aplicació, conceptes de víctima i agressor i principis rectors de la Llei.

El **títol I, Drets de les Víctimes de la Violència**, els articles de la qual 8 a 20 es troben enquadrats en un únic capítol, conté els drets bàsics de les víctimes de violència sobre la dona, tals com el dret a la informació, protecció efectiva, atenció integral i especialitzada, assistència jurídica gratuïta, assistència sanitària, intimitat i privadesa, indemnitzacions per causa de mort, accés a un habitatge, drets laborals, drets de les empleades públiques de l'Administració de la Generalitat i drets dels fills i filles de les víctimes.

El **títol II, Mesures de la Generalitat per a fer front a la Violència sobre la Dona**, està estructurat en nou capítols i comprèn els articles 21 a 58. El capítol I (articles 21 a 30) assenyala què entén aquesta Llei per prevenció sobre la violència sobre la dona. Aquest capítol, subdividit al seu torn en tres seccions, contempla mesures de prevenció en l'àmbit educatiu, mesures de prevenció de conductes violentes i mesures de prevenció en l'àmbit laboral. El capítol II (articles 31 a 35) conté mesures de sensibilització. El capítol III, article 36, es dedica a la investigació en matèria de violència sobre la dona. El capítol IV, article 37, es dirigeix a la formació i especialització dels agents implicats. El capítol V (articles 38 a 44) es consagra a la detecció i atenció a les víctimes de la violència sobre la dona. El capítol VI, integrat pels articles 45 a 48, arreplega les mesures en l'àmbit jurídic, establint garanties de protecció i seguretat i garanties d'accés a la justícia.

El capítol VII (articles 49 a 53) arreplega les mesures en l'àmbit policial. Per la seua banda, el capítol VIII, articles 54 a 57, conté les garanties d'atenció psicosocial. Finalment, el capítol IX estableix que la Generalitat exercirà l'acció popular en tots els procediments penals que se seguisquen per delictes de violència sobre la dona.

El **títol III, Xarxa d'Assistència Social a Víctimes de Violència sobre la Dona**, articles 59 a 69, regula la xarxa d'assistència social a les víctimes de violència sobre la dona, altres serveis d'informació i atenció a la dona, així com els punts de trobada familiar. El capítol I d'aquest títol contempla els serveis de règim ambulatori mentre que el capítol II fa referència als serveis de règim residencial.

El **títol IV, De les competències, organització i intervenció integral contra la violència sobre la dona**, subdividit en dos capítols i que abasta els articles 70 a 76, estableix la competència de la Generalitat per a actuar contra la violència sobre la dona, promovent la coordinació i col·laboració amb altres administracions públiques i entitats que participen en l'eradicació d'aquest fenomen social.

La **disposició addicional primera** estableix que el Consell, amb periodicitat anual, compareixerà davant Les Corts amb la finalitat d'informar sobre l'execució de les mesures contemplades en la present Llei, substituïnt a l'informe preceptiu establert en l'article 35 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la Igualtat entre Dones i Homes.

La **disposició addicional segona** preveu la creació de la figura del Delegat/a del Consell contra la Violència sobre la Dona, establint un termini de sis mesos des de l'entrada en vigor de la present Llei.

En la **disposició derogatòria única**, queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al previst en la present Llei.

En la **disposició final primera** s'autoritza al Consell, en l'àmbit de les seues competències, per a dictar les disposicions reglamentàries necessàries per a l'aplicació i desenvolupament de la present Llei.

La **disposició final segona** estableix que la Generalitat dotarà les previsions pressupostàries necessàries per atendre les actuacions que es deriven de l'aplicació de la present Llei.

Finalment, la **disposició final tercera** fixa l'entrada en vigor de la Llei l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

Una vegada analitzada la Memòria Econòmica facilitada per la direcció general de Família i Dona, que acompanya a l'Avantprojecte de Llei que és objecte de dictamen per part del CES-CV, aquesta Institució manifesta que el finançament hauria de ser el suficient per a complir amb els objectius de la Llei i garantir el principi d'economia financera.

Igual que s'ha vingut arreplegant en dictàmens anteriors, el CES-CV considera que el text normatiu hauria d'ajustar la seua terminologia i redacció lingüística als criteris de perspectiva de gènere.

El CES-CV és de l'opinió que haurien de considerar-se a les Entitats Locals com un ens a tenir en compte en la normativa sobre violència de gènere. En tal sentit, quan la Llei fa referència al fet que des de la Generalitat s'impulsaran acords de col·laboració amb les universitats valencianes, associacions, fundacions o altres organismes, el CES-CV entén que aquests acords haurien de ser extensius a les Entitats Locals, i en particular, a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.

A més, el CES-CV considera que, a través d'aquestes Entitats Locals, pot prestar-se un major suport a les víctimes de violència de gènere de zones rurals.

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 7. Principis rectors de la Llei.

El CES-CV estima oportú que seria més adequat incloure, juntament amb el principi d'equilibri territorial, els d'igualtat i universalitat com un dels principis rectors que orienten el contingut de la present Llei.

A més, proposa que hauria d'incloure's en aquest article 7 un nou principi general que seria el de suficiència financera de la pròpia llei.

Article 8. Garantia dels Drets de les víctimes de violència sobre la dona.

Des del Comité es considera que la Generalitat Valenciana, hauria de desenvolupar protocols d'atenció i prevenció específics, tant en aquesta matèria de garantia com en la prevista en l'article 3, apartats 5 i 6, que es refereix a les manifestacions de la violència sobre la dona, concretament a la mutilació genital i a la tracta de dones i xiquetes.

Article 9. Acreditació de la violència sobre la dona.

El CES-CV proposa substituir el terme "certificat acreditatiu" que figura en el punt 3 d'aquest article pel de "document acreditatiu", amb la finalitat de garantir i facilitar els mitjans de prova que donen dret a les cobertures garantides en aquesta Llei.

Article 13. Dret a l'assistència jurídica gratuïta.

El CES-CV considera que hauria de suprimir-se el punt 2 d'aquest article, per entendre que el seu contingut es troba ja arrellegat per l'article 48, situat en el capítol VI, títol II, d'aquest Avantprojecte de Llei.

Article 17. Dret d'accés a un habitatge.

El CES entén que el punt 2 d'aquest article 17 hauria de fer-se extensiu a tot l'article 9 i no limitar-se tan sol al punt 1 de l'esmentat article, tal com es presenta en l'Avantprojecte de Llei.

Article 18. Drets laborals.

En relació amb els mitjans establits per a la identificació de les situacions de violència que donen lloc al reconeixement a aquests drets i d'acord amb l'expressat en l'anterior article, el CES-CV suggereix que s'arrelleguen en el punt 2 d'aquest article, tots els previstos en l'article 9 de l'Avantprojecte de Llei i no limitar-los tan sol als establits en l'article 9.1.

Article 19. Drets de les empleades públiques de l'Administració de la Generalitat.

Amb la finalitat d'incloure a totes les empleades públiques de totes les administracions, el CES-CV proposa donar una nova redacció al punt 1 de l'article 19, que quedaria redactat de la manera següent:

“Totes les empleades públiques de totes les Administracions Públiques de la Comunitat Valenciana, podran beneficiar-se amb prioritat de mesures de trasllat, baixa o adaptació de la seua jornada laboral en els termes que preveu la Llei de la Generalitat Valenciana d'Ordenació i Gestió de la Funció Pública Valenciana, en l'ordenament jurídic i la legislació vigent, i en els Plans d'Igualtat de totes les Administracions Públiques.”.

D'altra banda, el CES-CV considera que el títol habilitant exigit per a l'aplicació d'aquestes mesures, ha de ser el recollit en els apartats 1, 2 i 3 de l'article 9 i no limitar-ho als apartats 1 i 2, com fa l'Avantprojecte de Llei que s'ha remès.

Secció primera, capítol I, títol II “Mesures de Prevenció en l'Àmbit Educatiu”.

Dins de la secció corresponent a Mesures de Prevenció en l'Àmbit Educatiu (articles 22 a 25), el CES-CV manifesta que seria recomanable introduir en el seu articulat mesures a favor de la coeducació en tots els nivells.

Article 24. Consell Escolar Valencià.

Amb vista a una major claredat, el CES-CV proposa donar una nova redacció al punt 2 de l'article 24, que quedaria de la manera següent.

“2. Amb aquesta intenció el Consell Escolar Valencià haurà d'incloure entre els seus membres almenys, en representació de la Generalitat, una persona experta en matèria de violència sobre la dona i igualtat.”

Article 28. Acords, convenis i negociació col·lectiva.

El CES-CV suggereix afegir al final del punt 2 d'aquest article el terme violència de gènere, quedant de la manera següent:

“La Generalitat fomentará la inclusió en la negociació col·lectiva entre empreses i treballadores i en els plans d'igualtat d'empreses, mesures dirigides a prevenir i eliminar qualsevol tipus d'assetjament sexual cap a la dona, assetjament per raó de sexe i de violència de gènere.”

Article 29. Pacte Empresarial.

En primer lloc, el CES-CV proposa substituir el títol d'aquest article, canviant el terme Pacte Empresarial pel de Pacte Social de Prevenció de Violència sobre les Dones.

Així mateix, considera més adequat substituir el terme aliança pel de pacte, suggerint donar una nova redacció a aquest article amb el següent tenor:

“Les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de la Comunitat Valenciana promouran el disseny i aplicació de mesures de prevenció contra la violència sobre la dona”.

Article 30. Assetjament sexual cap a la dona i assetjament per raó de sexe.

El CES-CV suggereix donar una nova redacció al punt 2 de l'article, incloent els termes protocols i procediments, per la qual cosa proposa la següent redacció:

“2. A aquests efectes, impulsarà i promourà l'establiment en elles de mitjans, codis de bones pràctiques i protocols i procediments per a la prevenció, detecció i tractament d'aquells casos d'assetjament per raó de sexe o assetjament sexual cap a la dona.”

D'altra banda el CES-CV considera que hauria d'aparèixer en la redacció del punt 3 l'article 30 el concepte assetjament sexual d'intercanvi, en sintonia amb el punt 4 de l'article 7 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat per a la Igualtat entre Dones i Homes.

Article 33. Actuació sobre publicitat

En el paràgraf segon d'aquest article, relatiu a la consideració il·lícita de la publicitat que proporcione una imatge de la dona ofensiva o discriminatòria, s'hauria de modificar l'expressió “podrà sol·licitar” per la de “sol·licitarà” quan es refereix a l'acció de sol·licitud, per part de la Generalitat, de cessació o rectificació a l'anunciant.

Article 34. Actuació sobre els Mitjans de comunicació

En el punt 2, des del Comit , s'entén que no s'hauria de promoure la redacció d'una guia d'estil periodístic per al tractament informatiu adequat de les situacions relacionades amb la violència que pateixen les dones, ja que en l'actualitat ja existeixen les mateixes i pot anar en contra de la recomanació general de no augmentar la despesa i el que s'hauria d'instar és l'aplicació de les ja publicades sobre aquesta matèria.

En el punt 6, pel que fa a l'Observatori per a la Publicitat no Sexista de la Generalitat, des del CES-CV es recomana l'elaboració d'un Informe anual sobre l'actuació d'aquest observatori amb l'objecte d'obtenir una radiografia dels mitjans de comunicació de la Comunitat Valenciana en relació a aquest tema.

Article 36. Investigació en matèria de violència sobre la dona

En el punt 2, respecte a l'impuls d'acords de col·laboració en la matèria de violència sobre la dona, des del CES-CV s'entén que també s'haurien de fomentar per part de la Generalitat acords de col·laboració amb les organitzacions empresarials i sindicals més representatives.

Article 42. Detecció i assistència

En el punt 3 d'aquest article quan es refereix a les obligacions dels tercers al pagament de l'import de les prestacions, des del Comit  Econòmic i Social es considera que seria més adequat utilitzar l'expressió "tercers causants del dany", per a aix  identificar millor els responsables obligats al pagament de les prestacions.

Article 43. Protocol comú d'actuació sanitat ria davant la violència de la dona

En relació al punt 1 d'aquest article, des del CES-CV, es crida l'atenció quant al seguiment en tots els centres sanitaris del Protocol per a l'atenció sanitat ria de la violència de gènere (PDA), quan és un protocol que ja existeix i se segueix, no obstant a , s'entén que és adequat i benefici s recordar-ho en aquesta Llei.

T toll III. La Xarxa d'assistència social a víctimes de violència sobre la dona

En relació a aquest t toll III, des del Comit , es considera que hauria d'indicar-se expressament "xarxa exclusiva d'assistència social" a les víctimes de violència sobre la dona, per a aix  identificar clarament que la xarxa és exclusiva per a aquest tipus de víctimes. També quan es refereix a la cobertura geogr fica de la xarxa es considera que en lloc d'utilitzar l'expressió "m xima cobertura geogr fica", s'hauria d'usar l'accepció "adequada i necessària cobertura geogr fica".

Article 59. La xarxa d'assistència social a víctimes de violència sobre la dona

El CES-CV considera que en la línia de l'expressat genèricament per a tot el t toll III, també aquest article hauria de referir-se concretament a la xarxa exclusiva d'assistència social a les víctimes sobre la violència sobre la dona.

Article 62. Servei d'atenció telefònica permanent

Des del Comit , s'entén que aquest servei d'atenció telefònica permanent quedaria millor garantit si en l'últim incís del primer paràgraf d'aquest article s'indicar  l'expressió “tindrà” en lloc de “podrà tenir” quan es refereix a l'accés a aquest servei per qualsevol ciutadà o ciutadana.

Article 63. Oficines d'atenció a les víctimes del delict (OAVD)

En aquest article, també des del CES-CV, es considera que en la línia de l'expressat genèricament per a tot el títol III, hauria de referir-se en el segon paràgraf del punt 2 del mateix, i en relació a la cobertura geogr fica de la xarxa, que s'utilitzara l'expressió “adequada i necessària cobertura geogr fica”.

Article 76. El Fòrum de la Comunitat Valenciana contra la violència de gènere i persones depenents en l'àmbit de la família

Des del Comit  Econòmic i Social s'entén que el Fòrum de la Comunitat Valenciana contra la violència de gènere i persones depenents en l'àmbit de la família ha de ser exclusiu contra la violència de gènere i per tant no fer concórrer en el mateix fòrum a les persones depenents, per a aix  poder dotar-ho de l'exclusivitat que mereixen les polítiques contra la violència de gènere.

A més es considera, tal com disposa el paràgraf primer, que com a fòrum de reflexió, intercanvi i comunicació entre els organismes públics i la societat, s'hauria de preveure la participació en el mateix, tant de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives com d'altres entitats cíviques.

Disposició adicional primera. Avaluació de la mesures

El Comit  entén que no hauria de substituir-se la compareixença en Les Corts per l'informe preceptiu establert en l'article 35 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes. Es considera que ambdues mesures poden ser compatibles donat que es pot elaborar un informe i a més comparèixer en Les Corts per donar-ne compte.

V.- CONCLUSIONS

El CES-CV considera positiva i oportuna la tramitació d'aquest Avantprojecte de Llei Integral, de la Generalitat, contra la Violència sobre la Dona de la Comunitat Valenciana, i espera que amb les observacions que aquest òrgan consultiu ha efectuat i les millores que en el posterior tràmit parlamentari es realitzen sobre el mateix, pugui donar-se compliment als objectius previstos.

Vist i plau
El president
Rafael Cerd  Ferrer

La secretària general
M  José Adalid Hinarejos